

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 5S/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106210
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Denisa Rybárová Slivová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0823106210.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Denisy Rybárovej Slivovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Kataríny Petrňá Vinczeovej a JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. XXX/X, XXX XX D., právne zastúpený: STEHURA & partners, v.o.s., advokátska kancelária, so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 1887/10, 040 01 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. NIP/NIP_PO/BEZ/2023/2779, O-193/2023 zo dňa 28.07.2023, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Žalobcovi a žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Priebeh administratívneho konania

1. Rozhodnutím Inšpektorátu práce Žilina č. 054/2022-IZA-2.2/pok/R3/K zo dňa 16.06.2023 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) bola A. B., Hollého 651/4, 010 01 Žilina, IČO: 43383297 (v tomto konaní v postavení žalobcu, ďalej len „žalobca“ alebo „zamestnávateľ“) uložená úhrnná pokuta vo výške 20.000 Eur za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v dôsledku ktorých došlo k vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená ťažká ujma na zdraví zamestnanca A. E. (nar. XX.XX.XXXX) – druh ťažkej ujmy na zdraví: strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva a poškodenie dôležitého orgánu, konkrétne za porušenia:

- § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 1, príloha č. 3, časť B, Oddiel II, bod 5.2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, spočívajúce v tom, že účastník konania ako zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ku dňu vzniku pracovného úrazu poškodeného zamestnanca - A. E. (nar. XX.XX.XXXX; ďalej aj ako „poškodený“) - dňa 27.09.2021 nezabezpečil, aby pracoviská, pracovný postup a organizácia práce na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov, keď v čase vzniku pracovného úrazu dňa 27.09.2021 v čase 14:30 hod. nezabezpečil pre montáž a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 2 / 32 11,5 m vhodné prostriedky kolektívneho zabezpečenia (napr. zábradlia, plošiny alebo záchytné siete) a ak povaha prác neumožňovala použiť tieto zariadenia, nezabezpečil použitie prostriedkov osobného

zabezpečenia proti pádu, nakoľko pri montáži a ukotvení kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m došlo k ich uvoľneniu a pádu, čím strhli aj poškodeného zamestnanca stojaceho na podlahe lešenia, následkom čoho poškodený zamestnanec spadol z výšky cca 11,5 m aj s kovovou konštrukciou a sklzom. Správny delikt je v príčinnej súvislosti so vznikom závažného pracovného úrazu s ťažkou ujmom na zdraví poškodeného zamestnanca, ku ktorému došlo dňa 27.09.2021 v čase 14:30 hod. na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“ (ďalej ako „správny delikt č. 1“),

(toto porušenie povinnosti je správnym deliktom podľa § 19 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov);

- § 6 ods.1 písm. i) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 4 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností, spočívajúce v tom, že účastník konania ako zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ku dňu vzniku pracovného úrazu poškodeného zamestnanca - A. E. (nar. XX.XX.XXXX; ďalej ako „poškodený“) - dňa 27.09.2021 neurčil zamestnancom, ktorí vykonávali montáž a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, bezpečný pracovný postup. Správny delikt je v príčinnej súvislosti so vznikom závažného pracovného úrazu s ťažkou ujmom na zdraví poškodeného zamestnanca, ku ktorému došlo dňa 27.09.2021 v čase 14:30 hod. na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“ (ďalej ako „správny delikt č. 2“),

(toto porušenie povinnosti je správnym deliktom podľa § 19 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov);

a za použitia absorpčnej zásady za porušenie povinnosti vyplývajúcej z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne za porušenie:

- § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spočívajúce v tom, že účastník konania, ktorý je fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že dňa 27.09.2021 o 14:30 hod. na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, využíval závislú prácu fyzickej osoby - A. E. (nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, A.), ktorá v uvedený deň pre účastníka konania vykonávala závislú prácu: pomocné stavebné práce, pričom účastník konania nemal s menovanou fyzickou osobou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov; ďalej ako „správny delikt č. 3“),

(toto porušenie povinnosti je správnym deliktom podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov),

a za závažné porušenie povinnosti vyplývajúcej z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom sa jedná o závažné porušenie povinnosti definované v zmysle § 19 ods. 3 písm. f) zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne za porušenie:

- § 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 5 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov spočívajúce v tom, že účastník konania ako zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov ku dňu 27.09.2021 bezplatne neposkytol zamestnancovi vykonávajúcemu pomocné stavebné práce A. E. (nar. XX.XX.XXXX), u ktorého to vyžaduje ochrana jeho života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky, a to: obuv s ochrannou špicou, ochranné

rukavice päťprstové na manipuláciu s materiálmi, ochranné okuliare proti mechanickým vplyvom, prostriedky na držanie tela napr. bezpečnostné popruhy, bezpečnostné pásy, prídavné laná, zátkové/slúchadlové chrániče sluchu, podľa svojho zoznamu osobných ochranných pracovných prostriedkov pre profesiu robotníka a nevedol evidenciu o ich poskytnutí (ďalej ako „správny delikt č. 4“), (toto porušenie povinnosti je správnym deliktom podľa § 19 ods. 2 písm. b) bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Porušenie správnych deliktov č. 1 a č. 2 a bolo zistené pri šetrení príčin vzniku pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b) v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol vykonaný v období od 28.09.2021 do 30.11.2021 u účastníka konania na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“ a na inšpektoráte práce a je podrobnejšie popísaný v protokole o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu č. IZA-98-51-2.2/P-J2-21 zo dňa 30.11.2021.

Porušenie správnych deliktov č. 3 a č. 4 bolo zistené pri výkone inšpekcie práce podľa § 7 ods. 3 písm. a) v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 až 4 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol vykonaný v období od 30.09.2021 do 30.11.2021 u účastníka konania a na inšpektoráte práce a je podrobnejšie popísaný v protokole o výsledku inšpekcie práce č. IZA-99-51-2.2/P-B22,25-21 zo dňa 30.11.2021 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 15. a 17.12.2021.

Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že Inšpektorát práce v Žiline vykonal u žalobcu v období od 30.09.2021 do 30.11.2021 inšpekciu práce a zároveň šetrenie príčin závažného pracovného úrazu s ťažkou ujmom na zdraví zamestnanca - A. E., ktorý spadol z lešenia z výšky približne 11,5 metra na stavbe „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“. Na základe výsledkov šetrenia a inšpekcie boli vyhotovené dva protokoly – protokol o výsledku inšpekcie práce č. IZA-99-51-2.2/P-B22,25-21 zo dňa 30.11.2021 v znení jeho Dodatku č. 1 z 15. a 17.12.2021 a protokol o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu č. IZA-98-51-2.2/P-J2-21 z toho istého dňa. Podkladom pre ich vyhotovenie boli zápisnice o obhliadke miesta úrazu zo dňa 27.09.2021, zápisnice o podaní informácie zamestnancov žalobu F. G. (28.09.2021), A. H. (28.09.2021), I. G. (04.10.2021), zamestnanca hlavného zhotoviteľa J. K. G. (28.09.2021), lekára G. L. M. (04.10.2021) a účastníka konania (žalobcu) A. B. (21.10.2021), ako aj fotodokumentácia z miesta udalosti, návratka FNŠP Žilina o klasifikácii úrazu zo dňa 28.09.2021 a zoznam osobných ochranných pracovných prostriedkov predložený účastníkom konania.

Správny orgán konštatoval, že poškodený utrpel úraz pádom z lešenia počas montáže a ukotvovania kovovej konštrukcie a sklzu na suť. Túto skutočnosť potvrdili svedecké výpovede osôb, ktoré boli prítomné pri výkone prác. Z ich výpovedí vyplynulo, že na mieste výkonu práce chýbali zábradlia a iné kolektívne prostriedky zabezpečenia, a že pracovníci neboli istení osobnými ochrannými prostriedkami proti pádu. Zo zápisnice o obhliadke miesta úrazu zo dňa 27.09.2021 vyplynulo, že na piatom podlaží lešenia nad kontajnerom chýbali dve hliníkové tyče, ktoré mali slúžiť ako zábradlie. F. G. do zápisnice o podaní informácie z 28.09.2021 na otázku č. 6 uviedol, že „na predposlednom podlaží boli obe zábradlia dole (stredové aj vrchné)“. I. G. vo svojej výpovedi zo dňa 04.10.2021 na otázku č. 12 uviedol, že 2 tyče zábradlia „vždy dali dole“. Z týchto dôkazov správny orgán vyvodil, že pracovisko nebolo vybavené vhodnými kolektívnymi prostriedkami na zabránenie pádu z výšky. Prvostupňový správny orgán uzavrel, že k úrazu došlo v dôsledku nesprávnej organizácie práce a porušenia povinností zamestnávateľa v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

V priebehu šetrenia bolo zároveň preukázané, že zamestnávateľ neurčil zamestnancom, ktorí vykonávali montáž a ukotvovanie kovovej konštrukcie a sklzu, bezpečný pracovný postup. Zo zápisnice o podaní informácie I. G. zo dňa 04. 10. 2021 vyplynulo, že nebol školený na montáž sklzu, nepoznal predpisy týkajúce sa práce vo výškach. Žalobca do zápisnice o podaní informácie zo dňa 21.10.2021 potvrdil, že poškodený zamestnanec a p. G. mali iba základné školenie BOZP a školenie ohľadom bezpečného postupu pri práci s pracovným prostriedkom – sklz a kovová konštrukcia – neprebehlo. V zápisnici na otázku č. 15 uviedol: „Poučil som ho ústne, povedal som mu ako to má robiť, ale písomne to nemáme.“ Z týchto skutočností správny orgán uzavrel, že zamestnávateľ neurčil bezpečný pracovný postup pre zamestnancov, ktorí vykonávali montáž a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11.5 m. Správny orgán preto dospel k záveru, že absencia určenia bezpečného pracovného postupu bola v priamej súvislosti so vznikom úrazu.

V rámci inšpekcie práce boli preverované aj pracovnoprávne vzťahy poškodeného. Z predložených dokladov a výpovedí vyplynulo, že poškodený v deň úrazu vykonával pomocné stavebné práce na pokyn žalobcu, pričom medzi nimi neexistoval pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce. Žalobca nepredložil žiadne doklady, ktoré by preukazovali, že s kontrolovanou fyzickou osobou - A. E. mal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce a sám vo vyjadrení uviedol, že pracovný pomer ešte nebol uzatvorený, pretože poškodený nepredložil občiansky preukaz. Z týchto dôkazov správny orgán uzavrel, že žalobca využíval závislú prácu fyzickej osoby - A. E., ktorá dňa 27.09.2021 vykonávala závislú prácu stavebné práce, pričom žalobca nemal s dotknutou osobou založený pracovnoprávny vzťah a konštatoval spáchanie správneho deliktu - nelegálne zamestnávanie. Ďalším predmetom kontroly bolo poskytnutie osobných ochranných pracovných prostriedkov. Z protokolu o výsledku inšpekcie práce a z výpovedí pracovníkov bolo zistené, že poškodenému neboli poskytnuté ochranné prostriedky potrebné na zaistenie bezpečnosti pri práci, ako napríklad obuv s ochrannou špicou, rukavice, ochranné okuliare, postroj alebo chrániče sluchu. I. G. na otázku č. 11 uviedol, že nemal pridelené žiadne osobné - ochranné prostriedky na prácu vo výškach, a na otázku č. 7 opísal výstroj poškodeného ako „rifľa, tričko, bagandže, prilbu“, bez zmienky o postroji či lane. Žalobca do zápisnice o podaní informácie z 21.10.2021 na otázku č. 10, či mal poškodený pridelenú individuálnu osobnú ochranu (postroj, lano..) odpovedal: „Nemal pridelenú žiadnu osobnú ochranu. Nevie, kto určil postup“. Prvostupňový správny orgán overil aj evidenciu o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktorá nebola počas inšpekcie práce ani správneho konania hodnoverne preukázaná. Tieto skutočnosti preukázali porušenie povinností zamestnávateľa zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov ku dňu 27.09.2021.

Z lekárskeho podkladu – zo zápisnice o podaní informácie G. L. M. z 04.10.2021 a z návratky FNŠP Žilina z 28. 09. 2021 – vyplynulo, že poškodený utrpel ťažké poranenia hlavy a mozgu, ktoré znemožňovali jeho vylúčená, pričom prítomnosť alkoholu v krvi bola vylúčená.

Na základe všetkých uvedených zápisníc, obhliadky miesta, listinných dôkazov a protokolov správny orgán uzavrel, že všetky štyri skutky boli preukázané. Delikty č. 1 a 2 boli zistené v rámci vyšetrovania príčin pracovného úrazu, delikty č. 3 a 4 v rámci následnej inšpekcie práce. Účastníkovi konania bola uložená úhrnná pokuta vo výške 20.000 Eur pri analogickej aplikácii pravidiel pre ukladanie súhrnného trestu, teda správny orgán uložil za viaceré delikty sankciu podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na správny delikt najprísnejšie postihnuteľný, za ktoré určil prvostupňový správny orgán delikty č. 1 a 2. Prvostupňový správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadol na kritéria podľa § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z.z.

2. Žalovaný rozhodnutím č. NIP/NIP_PO/BEZ/2023/2779, O-193/2023 zo dňa 28.07.2023 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) podľa ust. § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí zrekapituloval priebeh konania, podstatné závery prvostupňového rozhodnutia a po vyhodnotení a rozanalyzovaní jednotlivých dôkazov zabezpečených inšpektormi práce v rámci šetrenia vzniku závažného pracovného úrazu, po vyhodnotení skutočností a skutkových okolností vyplývajúcich z týchto dôkazov, dospel k záveru, že v konaní prvostupňového správneho orgánu bolo dostatočným a jednoznačným spôsobom preukázané, že účastník konania porušil právnu povinnosť príčinné súvisiacu s touto vzniknutou udalosťou ako aj spáchanie absorbovaných deliktov účastníkom konania, príčinné súvisiacich so vzniknutým úrazom. Žalovaný sa v prvom rade zaoberal námietkou, že poškodený nemal vykonávať prácu, keďže nemal občiansky preukaz a nebolo možné s ním uzatvoriť pracovnoprávny vzťah, ohľadom ktorej žalovaný uviedol, že bolo jednoznačne preukázané, že poškodený vykonával pre účastníka konania závislú prácu bez písomného pracovnoprávneho vzťahu, čím došlo k naplneniu znakov nelegálneho zamestnávania. Námietku preto považoval za nedôvodnú, poukazujúc na výpovede svedkov a na obsah zápisnice o podaní vysvetlenia žalobcom, z ktorých vyplýva, že poškodený vykonával činnosť na základe pokynov žalobcu. K námietke, že žalobca sa v čase úrazu nenachádzal na stavbe a nedal poškodenému pokyn na prácu, žalovaný uviedol, že z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplynulo, že činnosť na pracovisku boli vykonávané podľa pokynov žalobcu a že práce boli dohadované priamo s ním. Pokiaľ ide o tvrdenie, že pokyny k výkonu prác dával stavbyvedúci hlavného zhotoviteľa, žalovaný konštatoval, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by poškodený konal na pokyn iného subjektu. Naopak, bolo preukázané, že žalobca bol jediným subjektom zabezpečujúcim prácu na predmetnej stavbe, na vykonávaných prácach sa dohodovalo s A. B. (žalobcom a že pokyny sa mali plniť podľa A. B. (žalobcu), uvedené výslovne potvrdil v zápisnici K. N.- SZČO- majster stavby, žalovaný preto odvoláciu námietku

vyhodnotil ako neopodstatnenú a tendenčnú. Vo vzťahu k námietke, že inšpektorát práce nezisťoval informácie od žalobcu a vychádzal iba z výpovedí osôb prítomných na pracovisku, žalovaný uviedol, že skutkové zistenia boli získané aj od samotného žalobcu, o čom svedčí zápisnica z 21.10.2021, námietku preto považoval za nedôvodnú. K tvrdeniam o údajne kaptioznych otázkach, úprave odpovedí, žalovaný uviedol, že podanie informácií dopytovanými fyzickými osobami realizované formou zápisníc bolo uskutočnené v zákonným spôsobom v súlade s § 16 ods. 5 zákona o inšpekcii práce. Žalovaný vyhodnotil predmetné zápisnice o podaní informácie a dospel k záveru, že tieto informácie neboli získané kladením kaptioznych otázok, keďže otázky, ktoré boli inšpektormi práce kladené dopytovaným osobám sa javia ako štandardné, nemajúce charakter klamlivého, či zavádzajúceho spôsobu zisťovania skutkového stavu, dopytované osoby boli riadne poučené, uvedené tvrdenia preto považoval za nepodložené. Pokiaľ ide o procesné námietky týkajúce sa nedoručenia alebo nevedomosti o protokole zo šetrenia úrazu, žalovaný konštatoval, že protokol bol so žalobcom prerokovaný a dňa 30.11.2021 osobne prevzatý, pričom žalobca v zákonnej lehote k jeho obsahu nevyjadril. Námietku týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia žalovaný nepovažoval za dôvodnú. Uviedol, že rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti ustanovené v § 47 ods. 3 Správneho poriadku, obsahuje opis skutkového stavu, uvedenie vykonaných dôkazov a ich hodnotenie, ako aj právne posúdenie veci. K výhrade nesprávnej klasifikácie úrazu ako ťažkého žalovaný orgán uviedol, že zaradenie úrazu do kategórie ťažkej ujmy na zdraví bolo vykonané v súlade s § 3 písm. l) zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a opiera sa o lekársky záznam – „Návratku zo dňa 28.09.2021“ vystavenú zdravotníckym zariadením FNSP Žilina, oddelenie anestézie a intenzívnej medicíny. Námietku preto považoval za neopodstatnenú. K tvrdeniu, že v pokračujúcom konaní boli doplnené ďalšie správne delikty bez možnosti vyjadrenia, žalovaný uviedol, že k takémuto doplneniu nedošlo. Námietku označil za zmätočnú a neurčitú. V súvislosti s námietkou, že žalobca nemal poškodenému prideliť osobné ochranné pracovné prostriedky z dôvodu absencie pracovného pomeru, žalovaný zdôraznil, že povinnosť zabezpečiť používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov sa viaže na výkon práce, bez ohľadu na formu právneho vzťahu. Skutočnosť, že poškodenému neboli poskytnuté OOPP, bola preukázaná, a preto bola táto námietka posúdená ako nedôvodná. K námietke o nedostatočne zistenom skutkovom stave a pochybných dôkazoch žalovaný konštatoval, že skutkový stav bol zistený v súlade so zásadou materiálnej pravdy, dôkazy boli vyhodnotené vo vzájomných súvislostiach a nepreukázali žiadne nezrovnalosti, námietku považoval za neopodstatnenú.

Konanie pred správnym súdom

3. Správnu žalobou vo veciach správneho trestania zo dňa 28.09.2023 sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia ako aj prvostupňového rozhodnutia. Žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie žalovaného považuje za nesprávne a nezákonné, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, je nepreskúmateľné, vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej namietal, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, nemá oporu v administratívnom spise, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia a žalovaný neprihliadal na základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku. Žalobca namietal, že žalovaný dospel k svojmu záveru o využívaní závislej práce poškodeného len na podklade výpovede osoby F. G., ktorý mal žalobcu označiť za zamestnávateľa poškodeného; že žiadna iná z vypočutých osôb uvedenú skutočnosť nepotvrdila. V tomto smere je pre žalobcu zarážajúce, ako mohol žalovaný brať výpoveď F. G. za určujúcu, keď F. G. nemal ako objektívne vedieť, že žalobca bol zamestnávateľom A. E. a že v tomto prípade išlo len o jeho dohad, presne tak ako to uviedol J. K. G., ktorý uviedol, že „pravdepodobne vykonával činnosť pre B.“. Žalovaný pre náležité zistenie skutkového stavu nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie, t. j. nevypočul ani samotného A. E. – poškodeného. V administratívnom konaní nebolo preukázané tvrdené porušenie bezpečnostných povinností žalobcu a predovšetkým nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi tvrdeným porušením jeho povinností a následkom porušenia povinností pracovným úrazom, teda ťažkou ujmom poškodeného. Poukázal na to, že žalobca poškodenému príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m nedal, že túto prácu nezadell, nakoľko mu určil, že bude nosiť tehly. Súčasne uviedol, že žiaden z vykonaných dôkazov nepreukazuje túto skutočnosť, t. j. že by žalobca poškodenému dal príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m. Uviedol, že taktiež žiadna z osôb, ktoré podali vysvetlenie, túto skutočnosť ani nepotvrdila. Z uvedeného dôvodu tak zo strany poškodeného nešlo o plnenie pracovných úloh, resp. išlo o vykonávanie činnosti v rozpore s príkazom žalobcu, nakoľko sa poškodený v čase

úrazu svojvoľne pohyboval na lešení, t. j. mimo svojho pracoviska. Žalobca v tejto súvislosti ďalej dôvodil tým, že keďže žalobca poškodenému príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m nedal, tak poškodenému ani neurčoval bezpečný pracovný postup a neposkytol mu prostriedky individuálneho zaistenia. V ďalšej časti správnej žaloby žalobca namietal, že výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, ako aj žalovaného nespĺňa potrebné požiadavky, a teda neobsahuje konkrétne opis skutku, resp. následok konania v dôsledku porušenia povinností vyplývajúcich zo zákona č. 124/2006 Z.z., ktorý je žalobcovi kladený za vinu. Takéto nedostatočné vymedzenie skutku nespĺňa požiadavky o určitosti, konkrétnosti a zrozumiteľnosti výroku rozhodnutia a zo skutkovej vety výroku napadnutého rozhodnutia nevyplýva, aká konkrétna ujma vznikla poškodenému.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 19.12.2023 uviedol, že obrana právneho zástupcu žalobcu súvisiaca s nesprávnym právnym posúdením veci neobstojí z dôvodu, že žalobou napadnutý akt vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, na ktorý správny orgán aplikoval správne právne normy a tieto i vecne a správne interpretoval na daný existujúci zistený skutkový stav. Žalovaný akcentoval, že závery šetrenia úrazu a súčasne vykonanej inšpekcie práce boli zhrnuté v protokole zo šetrenia úrazu a v protokole o výsledku inšpekcie práce, ktoré následne v začatom správnom konaní predstavovali jedny z podkladov pre vydaný akt a ktoré spolu s ostatnými získanými dôkazmi v štádiu šetrenia úrazu a paralelného výkonu inšpekcie práce mali následne status dôkazného prostriedku vo vedenom správnom konaní. Námietky žalobcu ohľadne nedostatočne zisteného skutkového stavu a následného nesprávneho právneho posúdenia veci považoval žalovaný za tendenčné a za neopodstatnené. Žalovaný poukázal predovšetkým na zápisnicu spísaná s p. I. G. – zamestnancom žalobcu, ktorý výslovne potvrdzuje, že p. I. G. v deň úrazu spolu s poškodeným vynášali suť vybúranú z pivnice vo vedrách, ktorú vysypali do kontajnera a že potom im p. B. – samotný žalobca povedal, že majú ísť poskladať a ukotviť sklz na suť, na piatu podlažku lešenia odspodu (celkovo má lešenie 6 podlažok). I. K. N. – SZČO - majster stavby do zápisnice jednoznačne potvrdil, že v daný deň majú plniť pokyny podľa p. B., t. j. podľa samotného žalobcu, z čoho je zjavné a nespochybniteľné, že v deň úrazu i samotný poškodený vykonával práce podľa pokynov žalobcu a nie svojvoľne a v rozpore s príkazom žalobcu.

V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13S/52/2020, v ktorom súd v bode 24 konštatuje, že za začiatok činnosti je potrebné považovať už aj úvodné školenie zamestnanca, preberanie ochranných pracovných pomôcok a presun zamestnanca na miesto výkonu činnosti zamestnanca,“ a na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Asan/9/2021 zo dňa 28.02.2023, v ktorom súd judikoval, že pokiaľ ide o výklad slovného spojenia „začatie výkonu činnosti zamestnanca“ zastáva názor, že ide o takú činnosť, ktorú zamestnanec vykonáva na základe pokynu zamestnávateľa (vzťahu nadriadenosti a podriadenosti). Je tomu tak preto, že práve nadriadenosť a podriadenosť, či vykonávanie činnosti na základe pokynov zamestnávateľa sú základné prvky práce zamestnanca – teda činnosti zamestnanca (§ 1 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov). Nemusí ísť teda len o priamu pracovnú náplň v zmysle pracovnej zmluvy, ale aj o školenia, zaškoľovanie, či preberanie pomôcok, ktoré zamestnanec podstupuje na základe pokynu zamestnávateľa, aby pracovnú činnosť mohol vykonávať. Už aj tieto činnosti sú totiž hodnotou, ktorú vykonáva zamestnanec pre zamestnávateľa, zvyšujú význam zamestnanca pre zamestnávateľa, aby tento mohol následne vykonávať pre zamestnávateľa hlavnú činnosť.“

Vo vzťahu k žalobnej námietke, že žalovaný nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie, t. j. nevypočul ani samotného poškodeného – A. E. žalovaný poukázal na stav bezvedomia poškodeného a skutočnosť, že prvostupňový správny orgán, ako i žalovaný v konaní disponoval relevantnými dôkazmi, ktoré obstaral správny orgán prvého stupňa v priebehu šetrenia úrazu a súbežného výkonu inšpekcie práce, ktoré žalovaný spolu s prvostupňovým správnym orgánom vyhodnotil ako plne dostačujúce a ako hodnoverné, ktoré bez akýchkoľvek pochyb preukazovali zistenia súvisiace s výkonom závislej práce poškodeným pre žalobcu na kontrolovanej stavbe v deň vzniku úrazu.

Pokiaľ sa jedná o procesnoprávnu námietku právneho zástupcu ohľadne nedostatočnosti výroku oboch správnych rozhodnutí, ktorá podľa žalobcu spočíva v tom, že výrok neobsahuje konkrétny opis skutku ani konkrétnu ujmu, ktorá mala vzniknúť poškodenému, mal žalovaný za to, že špecifikácia a formulácia jednotlivých sankcionovaných skutkov vo výroku prvostupňového rozhodnutia je plne dostačujúca, nakoľko je z nej možné presne zistiť, kde bola kontrola vykonaná; ďalej zo špecifikácie zistených skutkov je možné určito a zrozumiteľne zistiť, k akému konkrétnemu kontrolovanému subjektu ukladaná sankcia smeruje, je z neho možné určiteľne zistiť čas spáchania skutkov, miesto ich spáchania, aké

konkrétne príslušné zákonné ustanovenia právneho predpisu žalobca porušil, o porušenie ktorých konkrétnych právnych povinností ide, v čom spočívajú porušenia týchto právnych povinností a akým spôsobom došlo k ich porušeniu; taktiež z výroku rozhodnutia je zrejmé a zistiteľná i ujma, ktorá bola poškodenému spôsobená. Teda samotná špecifikácia sankcionovaných skutkov je vymedzená takým spôsobom, aby tieto skutky nebolo možné v inom administratívno-deliktálnom konaní zameniť s inými skutkami. Žalovaný s takýmto popisom skutkov a s ich podrobnou špecifikáciou vo výroku prvostupňového správneho orgánu sa plne stotožnil a prvostupňové rozhodnutie na podklade takto špecifikovaného výroku potvrdil.

Žalovaný zdôraznil, že zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci na pracovisku je základnou primárnou zákonnou povinnosťou každého zamestnávateľa, realizáciou ktorej tak zamestnávateľia zabezpečujú absolútnu prioritu, a to ochranu života a zdravia svojich zamestnancov na pracovisku. Zásadne vždy zamestnávateľ musí realizovať požiadavky upravené predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Tak rezolútne postavená požiadavka zákona vyplýva z absolútnej priority, akou je zdravie človeka, bezpodmienečné zaručenie jeho telesnej a duševnej integrity. Žalovaný v závere navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

5. Žalobca v replike zo dňa 16.02.2023 zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu. Namietal, že žalovaný niektoré časti zápisnice, v ktorých odpovedal na dané otázky, vytrháva z kontextu daných otázok a spája s inými časťami predmetnej zápisnice. Uvedené je však neprípustné. Namietal, že z tvrdenia K. N., že v uvedený inkriminovaný deň si mal žalobca všetkých zavolať, preškoliť ich a povedať im, že majú plniť jeho pokyn, žiadnym spôsobom nevyplýva žalovaným tvrdená skutočnosť a to, že poškodený A. E. mal v daný deň na danej stavbe vykonávať pre žalobcu závislú prácu pre žalobcu bez legitímneho založenia pracovnoprávneho vzťahu. Akcentoval, že v správnom konaní nebolo preukázané tvrdené porušenie jeho povinností a predovšetkým nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi tvrdeným porušením povinností a následkom porušenia povinností, pracovným úrazom, teda ťažkou ujmou poškodeného, pričom od počiatku uvádzal, že poškodenému príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m nedal. Zo strany poškodeného tak nešlo o plnenie pracovných úloh, keďže v čase úrazu sa svojvoľne pohyboval na lešení. Mal za to, že keďže poškodenému príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m nedal, preto ani nebol dôvod určovať bezpečný pracovný postup a poskytnúť prostriedky individuálneho zaistenia.

6. Žalovaný právo podať dupliku nevyužil.

Právny rámec

7. Podľa § 194 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení účinnom od 01.07.2023 (ďalej len „SSP“) správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

8. Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v rozhodnom znení, t.j. v znení účinnom v čase spáchania skutku - 27.09.2021 (ďalej len „zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“) zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy.

9. Podľa § 8 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v rozhodnom znení zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku v súlade s požiadavkami podľa § 6 a) prijíma opatrenia, najmä pri plnení všeobecných zásad podľa § 7, v súlade s bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na stavenisko uvedenými v prílohe č. 3, b) zohľadňuje usmernenia koordinátora bezpečnosti.

10. Podľa Prílohy č. 3, časť B, Oddiel II, bod 5.2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. práce vo výškach je možné vykonávať len vtedy, ak sa použijú vhodné prostriedky kolektívneho

zabezpečenia, napríklad zábradlia, plošiny alebo záchytné siete. Ak povaha prác neumožňuje použiť tieto zariadenia, musia sa poskytnúť vhodné prostriedky umožňujúce prístup a musia sa použiť prostriedky osobného zabezpečenia proti pádu.

11. Podľa § 6 ods. 1 písm. i) zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný určovať bezpečné pracovné postupy.

12. Podľa § 3 ods. 4 vyhlášky MPSVaR SR č. 147/2013 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností v rozhodnom znení na začiatku pracovnej zmeny zodpovedná osoba informuje osoby vykonávajúce stavebné práce o bezpečných pracovných postupoch a o nebezpečenstvách a ohrozeniach.

13. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v rozhodnom znení (ďalej len „zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní“) právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

14. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce závislá práca je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom. Uvedené zákonné ustanovenie zakotvuje výpočet znakov závislej práce, ktorých prítomnosť v konkrétnom právnom vzťahu je jediným spôsobom ako v tomto spoľahlivo identifikovať pracovnoprávny vzťah podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce a odlíšiť ho tak od iného právneho vzťahu (obchodnoprávneho, občianskoprávneho a pod). Pojem závislá práca je základným pojmom pracovného práva a označuje prácu, ktorá sa vykonáva v pracovnoprávných vzťahoch (t. j. zamestnanec pre zamestnávateľa vykonáva prácu v podriadenom postavení podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene a v pracovnom čase určenom zamestnávateľom). Definíciu závislej práce obsahuje vyššie citované ustanovenie. Pri vymedzení znakov závislej práce v podmienkach SR sa vychádzalo aj z Odporúčania Medzinárodnej organizácie práce č. 198/2006 o pracovnom pomere (čl. 11 až 13). Znak nadriadenosti a podriadenosti sa považuje za najdôležitejší definičný znak závislej práce, kde jedna zo zmluvných strán vystupuje ako tá, ktorá prácu prideluje a druhá zmluvná strana ako tá, ktorá prácu musí vykonať. Vzťah nadriadenosti a podriadenosti spočíva v podriadenom postavení zamestnanca vo vzťahu k zamestnávateľovi a nadriadenom postavení zamestnávateľa, kde zamestnávateľ dáva pokyny na samotný výkon práce, určuje kde a ako sa má práca vykonávať, bližšie konkretizuje prácu, ktorá sa má vykonávať. V rámci závislej práce ďalším dôležitým definičným znakom je znak výkonu práce osobne, kde ide o osobný výkon práce jednou osobou pre inú osobu. Osobným výkonom práce je skutočnosť, že zamestnanec prácu vykonáva sám, teda osobne. V rámci závislej práce zamestnávateľ vymedzuje pracovný čas na základe konkrétneho rozvrhnutia pracovného času, vymedzuje teda časový úsek, kedy má osoba byť na pracovisku a kedy má vykonávať prácu, napr. od 8.00 h v pondelok a pod.

16. Podľa § 6 ods. 2 písm. b) zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov je zamestnávateľ povinný bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky a viesť evidenciu o ich poskytnutí.

17. Podľa § 5 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov zamestnávateľ poskytuje osobné ochranné pracovné prostriedky podľa svojho zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len „zoznam“) vypracovanom na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev podľa § 4. V zozname zamestnávateľ špecifikuje konkrétne typy osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktoré poskytuje pri jednotlivých prácach.

18. Podľa § 3 písm. l zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci ťažká ujma na zdraví je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to 1. zmrzačenie, 2. strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, 3. ochromenie údu, 4. strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, 5. poškodenie dôležitého orgánu, 6. zohyzdenie, 7. vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, alebo 8. ,mučivé útrapy.

19. Podľa § 19 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2003 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu, ak tento zákon neustanovuje inak, zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) prvom bode až treťom bode, šiestom bode a siedmom bode alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100 000 eur, a ak v dôsledku tohto porušenia vznikol pracovný úraz, ktorým bola spôsobená 1. ťažká ujma na zdraví, najmenej 20 000 eur.

20. V zmysle § 19 ods. 3 písm. f) zákona o inšpekcii práce závažným porušením povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) je neposkytnutie potrebných účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov alebo ich neudržiavanie vo funkčnom stave.

21. Podľa § 19 ods. 6 písm. a) až e) zákona o inšpekcii práce inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov, b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa, c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu, d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku, e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

22. Podľa § 47 ods. 1, 2 Správneho poriadku

(1) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

(2) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

Posúdenie veci správnym súdom

23. Správny súd bez nariadenia pojednávania za splnenia procesných podmienok podľa § 137 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení účinnom od 01.07.2023 (ďalej len „SSP“) v spojení s úpravou podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP a contrario, keď žalobca ani žalovaný jeho nariadenie nežiadali a správny súd nepovažoval nariadenie pojednávania za potrebné, pričom deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle súdu, po oboznámení s obsahom administratívneho spisu, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového rozhodnutia vrátane postupu, ktorý vydaniu predmetných rozhodnutí vychádzal, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 SSP; čo do posúdenia zodpovednosti za spáchanie správneho deliktu zo znenia právneho predpisu v znení účinnom v čase spáchania skutku - 27.09.2021), rešpektujúc nastúpené účinky koncentrácie rozsahu a dôvodov žaloby v zmysle úpravy § 183 SSP, viazaný žalobnými bodmi (§ 134 ods. 1 SSP), konštatujúc, že neboli zistené skutočnosti odôvodňujúce zrušenie napadnutých rozhodnutí správnych orgánov na základe právnej úpravy § 195 písm. a) až e) SSP, dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol podľa § 190 SSP z nasledovných dôvodov:

24. Predmetom prieskumu v predmetnej veci bolo v inštančnom postupe rozhodnutie inšpektorátu práce podľa § 19 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce, ktorým bol žalobcovi uložený úhrnný sankčný postih vo výške 20.000 Eur

za spáchanie správnych deliktov príčinne súvisiacich so vznikom závažného pracovného úrazu s ťažkou ujmu na zdraví spočívajúcej v strate alebo podstatnom znížení pracovnej spôsobilosti, ochromení údu, strate alebo podstatnom oslabení funkcie zmyslového ústrojenstva a poškodení dôležitého orgánu,

ktorý dňa 27.09.2021 o 14.30 h utrpel poškodený zamestnanec žalobcu A. E. (ďalej poškodený), na kontrolovanej stavbe „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, v dôsledku pádu poškodeného z lešenia, posúdených ako porušenie § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 8 ods. 1, príloha č. 3 časť B Oddiel II bod 5.2 nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a ako porušenie § 6 ods. 1 písm. i) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a § 3 ods. 4 vyhlášky MPSVaR SR č. 147/2013 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a za spáchanie správnych deliktov príčinne nesúvisiacich so vzniknutým úrazom kvalifikovaným ako porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnom zamestnávaní a ako závažné porušenie povinnosti definované v zmysle § 19 ods. 3 písm. f) zákona o inšpekcii práce, konkrétne ako porušenie § 6 ods. 2 písm. b) zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 5 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,

ktorých spáchania sa žalobca dopustil tým, že

- ako zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ku dňu vzniku pracovného úrazu poškodeného zamestnanca dňa 27.09.2021 nezabezpečil, aby pracoviská, pracovný postup a organizácia práce na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov, keď v čase vzniku pracovného úrazu dňa 27.09.2021 v čase 14.30 h nezabezpečil pre montáž a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m vhodné prostriedky kolektívneho zabezpečenia (napr. zábradlia, plošiny alebo záchytné siete) a ak povaha prác neumožňovala použiť tieto zariadenia, nezabezpečil použitie prostriedkov osobného zabezpečenia proti pádu, keďže pri montáži a ukotvení kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m došlo k ich uvoľneniu a pádu, čím strhli aj poškodeného zamestnanca stojaceho na podlahe lešenia, následkom čoho poškodený zamestnanec spadol z výšky cca 11,5 m aj s kovovou konštrukciou a sklzom.

- ako zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ku dňu vzniku pracovného úrazu poškodeného zamestnanca A. E. dňa 27.09.2021 neurčil zamestnancom, ktorí vykonávali montáž a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, bezpečný pracovný postup.

- ako fyzická osoba podnikateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že dňa 27.09.2021 o 14.30 h na kontrolovanej stavbe: „Stavebné úpravy a nadstavba Žilina, Ružičkov dom – bytový dom a služby, V. Spanyola, Žilina“, využíval závislú prácu fyzickej osoby – poškodeného, ktorý v uvedený inkriminovaný deň pre žalobcu vykonával závislú prácu: „pomocné stavebné práce“, pričom žalobca nemal s poškodeným založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej Zákonník práce)

- ako zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov ku dňu 27.09.2021 bezplatne neposkytol zamestnancovi - poškodenému vykonávajúcemu pomocné stavebné práce, u ktorého to vyžaduje ochrana jeho života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky, a to: obuv s ochrannou špicou, ochranné rukavice päťprstové na manipuláciu s materiálmi, ochranné okuliare proti mechanickým vplyvom, prostriedky na držanie tela, napr. bezpečnostné popruhy, bezpečnostné pásy, prídavné laná, zátkové/slúchadlové chrániče sluchu, podľa svojho zoznamu osobných ochranných pracovných prostriedkov pre profesiu robotník a nevedol evidenciu o ich poskytnutí;

tak ako sú tieto konania podrobne špecifikované vo výroku napadnutého prvostupňového rozhodnutia.

25. Námietku nedostatočne zisteného skutkového stavu spočívajúcu v tom, žalovaný dospel k svojmu záveru o využívaní závislej práce poškodeného žalobcom len na podklade výpovede osoby F. G., ktorý mal žalobcu označiť za zamestnávateľa poškodeného; pričom žiadna iná z vypočutých osôb uvedenú skutočnosť nepotvrdila, vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú. V danom prípade bola relevantnými dôkazmi jednoznačne preukázaná prítomnosť znakov závislej práce, a to znaku nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca a znaku výkonu práce podľa pokynov zamestnávateľa a v mene zamestnávateľa. Existenciu týchto znakov bez výhrad potvrdil samotný žalobca, keď vo svojej výpovedi potvrdil, že povedal poškodenému nech príde v pondelok, t. j. 27.09.2021, robiť, že ráno v deň úrazu tu bol a že poškodenému zadelil prácu; že mu pridelil i výstražnú vestu s logom ODO-trade a ochrannú prilbu. Taktiež existenciu týchto znakov preukazuje i tvrdenie p.

I. G. - zamestnanca žalobcu, ktorý do zápisnice uviedol, že v deň úrazu s poškodeným vynášali suť vybúranú z pivnice vo vedrách, ktorú vysypali do kontajnera a že potom im p. B. – žalobca povedal, že majú ísť poskladať a ukotviť sklz na suť, na piatu podlažku lešenia odspodu (celkovo má lešenie 6 podlažok); a súčasne i tvrdenie K. N. – SZČO - majstra stavby, ktorý do zápisnice poznamenal, že v uvedený inkriminovaný deň si zavolať všetkých, preškolil ich a povedal im, že majú plniť pokyny podľa p. B. (žalobcu). Okrem F. G., ktorý výslovne potvrdil, že zamestnávateľom poškodeného je A. B. aj ďalšia dopytovaná osoba, J. K. G. - zamestnanec hlavného zhotoviteľa, uviedol, že poškodený pravdepodobne vykonával práce pre A. B. – žalobcu. Na základe uvedených zistených skutkových okolností je bezpochyby zrejmé, že v danom prípade žalobca vystupoval ako strana, ktorá prácu prideluje a poškodený vystupoval ako strana/osoba, ktorá prácu vykonáva. Žalobca v čase vzniku úrazu bol jediným subjektom, ktorý na danej stavbe zabezpečoval stavebné práce. Relevantné zabezpečené dôkazy jednotlivito ale predovšetkým vo vzájomnej súvislosti nespochybniteľne a jednoznačne potvrdzujú skutkovú okolnosť, že poškodený vykonával závislú prácu pre žalobcu bez legitímneho založenia pracovnoprávneho vzťahu,

26. Námietku, že žalobca nedal poškodenému príkaz na vykonávanie montáže a ukotvenie kovovej konštrukcie a sklzu na suť na lešení vo výške 11,5 m, a preto poškodenému ani neurčoval bezpečný pracovný postup a neposkytol mu prostriedky individuálneho zaistenia, čím sa nemohol dopustiť vytýkaných porušení právnych predpisov, vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú. Zo zápisnice spísanej s p. I. G. – zamestnancom žalobcu vyplýva, že p. I. G. v deň úrazu spolu s poškodeným vynášali suť vybúranú z pivnice vo vedrách, ktorú vysypali do kontajnera a že potom im p. B. – samotný žalobca povedal, že majú ísť poskladať a ukotviť sklz na suť, na piatu podlažku lešenia odspodu (celkovo má lešenie 6 podlažok). Aj K. N. – SZČO - majster stavby do zápisnice jednoznačne potvrdil, že v daný deň menovaní mali plniť pokyny podľa p. B., t. j. podľa samotného žalobcu, z čoho je zjavné a nespochybniteľné, že v deň úrazu i samotný poškodený vykonával práce podľa pokynov žalobcu a nie svojvoľne a v rozpore s príkazom žalobcu.

27. Vo vzťahu k žalobnej námietke, že žalovaný nevykonával žiadne ďalšie dokazovanie, t. j. nevypočul ani samotného poškodeného – A. E., správny súd uvádza, že ani táto námietka neobstojí, a to z dôvodu tých existujúcich skutkových okolností, že poškodený A. E. s ohľadom na jeho zdravotný stav nebol schopný podať informácie do zápisnice ohľadom vzniku závažného pracovného úrazu z dôvodu poškodenia mozgu a poruchy vedomia. Uvedené výslovne potvrdil G. L. M. v zápisnici o podaní informácie zo dňa 04.10.2021.

28. Správny súd mal za to, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí dostatočným a vyčerpávajúcim spôsobom hodnotil získané dôkazy každý jednotlivito a všetky v ich vzájomnej súvislosti neprihliadajúc pritom na skutočnosť, či sa jedná o dôkazy svedčiace v prospech, či v neprospech žalobcu reagoval i na jednotlivé žalobcom vznesené námietky. Oporou dostatočne zisteného skutkového stavu boli legitímne zabezpečené dôkazy nesporne preukazujúce jednotlivé zistenia ohľadne sankcionovaných skutkov.

29. Pokiaľ ide o námietku, ktorú žalobca vzniesol až v replike, v ktorej namietal vytrhávanie odpovedí z kontextu, správny súd poukazuje na to, že bola vznesená po lehote, v ktorej je možné dopĺňať žalobné námietky. Pokiaľ by správny súd posudzoval námietku ako doplnenie žalobnej námietky o nedostatočne zistenom skutkovom stave pre riadne posúdenie veci, ako už správny súd vyššie uviedol, zodpovednosť žalobcu bola vyvodená na podklade viacerých vyššie vymenovaných dôkazov v ich vzájomnej súvislosti, ktoré dôkazy boli vyhodnotené v súlade s ich obsahom i so zásadami logického uvažovania.

30. Námietku, že výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, ako aj žalovaného nespĺňa potrebné požiadavky, a teda neobsahuje konkrétne opis skutku, resp. následok konania v dôsledku porušenia povinností vyplývajúcich zo zákona č. 124/2006 Z.z., ktorý je žalobcovi kladený za vinu, vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú. Aplikačná prax súdov v správnom súdnictve judikuje (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.03.2008, sp. zn. 8 Sžo 28/2007), že vo výroku rozhodnutia o správnom delikte je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý a toto možno zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, dvojitého postihu pre rovnaký skutok, pre vylúčenie prekážky veci rozhodnutej, pre určenie rozsahu dokazovania a to aj pre zabezpečenie riadneho práva

na obhajobu. V predmetnej veci výrok rozhodnutia žalovaného, ako i výrok prvostupňového správneho orgánu o správnom delikte špecifikoval jednotlivé správne delikty tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním, teda je formulovaný tak, že napĺňa zákonnú dikciu § 47 ods. 2 Správneho poriadku.

31. V predmetnom administratívnom deliktuálnom konaní tak prvostupňové rozhodnutie inšpektorátu práce ako aj rozhodnutie žalovaného vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, zo správneho právneho posúdenia veci rešpektujúc zásadu materiálnej pravdy a zásady voľného hodnotenia dôkazov, a preto správny súd vyhodnotiac žalobne námietky ako nedôvodné, žalobu podľa § 190 SSP zamietol.

32. Žalobcovi, ktorý úspech v konaní nemal, súd právo náhradu trov konania nepriznal. Rovnako súd nepriznal náhradu trov ani žalovanému, keďže v okolnostiach prípadu nevzhliadol danosť výnimočných dôvodov pre priznanie náhrady trov konania žalovanému ako orgánu štátnej správy.

33. Rozhodnutie správneho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.
Rozhodnutie správneho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu, prostredníctvom správneho súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Kasačnú sťažnosť možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.